

พระราชกำหนดเครื่องแต่งกายผู้มีตำแหน่งเฝ้า
พุทธศักราช ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปรารภว่า แต่เดิมนั้นดาผู้ที่มิ
ตำแหน่งเฝ้าจะเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในโอกาสใด ๆ ก็
ย่อมแต่งกายตามแบบอย่างอันเป็นพระราชนิยมในราชการตาม
ยุคตามสมัย ต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีเครื่อง
แบบสำหรับข้าราชการทุกกระทรวงทบวงกรม และข้าราชการ
ที่เข้าไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทก็ย่อมเป็นผู้มีตำแหน่งประจำ
ในกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เป็นส่วนมาก เครื่องแต่งกาย

อย่างแท้จริงตกเป็นอันล่วงสมัย บัดนี้ผู้ที่มีตำแหน่งเผ่าแต่หาก มิได้มีตำแหน่งประจำการในกระทรวงทบวงกรมใด แม้ปรากฏ จะเข้าไปเผ่าทุกของชฎีพระบาทด้วยน้ำใจจงรักภักดีก็บังเกิด ข้อขัดข้องในเรื่องเครื่องแต่งกาย มีอาจเข้าไปเผ่าทุกของ ชฎีพระบาทได้ ทรงพระราชดำริห์เห็นเหตุดังนี้ จึงทรงพระ กรณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายสำหรับ ผู้มีตำแหน่งเผ่าชนิดอื่นแบบหนึ่ง มีข้อความดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยนามและกำหนดใช้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า พระราชกำหนด เครื่องแต่งกายผู้มีตำแหน่งเผ่า

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่ได้ประกาศ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยสิทธิแต่งเครื่องแบบ

มาตรา ๓ บันดาผู้ที่อยู่ในฐานะมีตำแหน่งเผ่าให้มีสิทธิแต่ง เครื่องแบบตามพระราชกำหนดนี้ได้ กล่าวคือ

(๑) พระบรมวงศานุวงศ์

(๒) ข้าราชการที่ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรบัณฑิต
ศักดิ์ อนุมัติตำแหน่งยศเทียบชั้นสัญญาบัตร

(๓) ข้าราชการประจำการที่ไม่มียศตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบฐานันดรศักดิ์ แต่โดยตำแหน่งมีหน้าที่เฝ้าทูลลออง
ธุลีพระบาทมีสิทธิแต่งตั้งชั่วคราวที่ยังคงประจำการตำแหน่งเช่น
นั้น

(๔) ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตั้ง
แต่ชั้นที่ ๕ ขึ้นไป

มาตรา ๔ บุคคลใด ๆ นอกจากที่กล่าวไว้ในมาตรา ๓ เช่น
พ่อค้าฤๅกฤๅหบดีผู้มีฐานะอันสมควร จะทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แต่งเครื่องแบบ
และเข้าสู่ฐานะเป็นผู้มีตำแหน่งเฝ้าก็ได้ เมื่อได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ให้แต่งตั้ง

มาตรา ๕ โดยนัยที่กล่าวไว้ในมาตรา ๓ ข้าราชการในประจำ
การแม้งว่าเป็นผู้แต่งเครื่องแบบตามกระทรวงสังกัดอยู่แล้ว ก็
มีสิทธิแต่งเครื่องแบบตามพระราชกำหนดนี้ได้ แต่เมื่อเข้าเฝ้า
ทูลลอองธุลีพระบาทตามตำแหน่ง มีพระราชนิยมให้แต่ง
เครื่องแบบตามกระทรวงสังกัด

เล่ม ๔๓ หน้า ๒๑๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๔๖๕

ส่วนข้าราชการนอกประจำการเมื่อเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททักฟังแต่งเครื่องแบบตามพระราชกำหนดนี้ เว้นแต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้คงแต่งเครื่องแบบตามกระทรวงสังกัดเดิมสืบต่อไปได้ จะแต่งเครื่องแบบตามกระทรวงสังกัดเดิม ฤจะแต่งเครื่องแบบตามพระราชกำหนดนี้ก็ได้อีกตามใจสมัคร

มาตรา ๖ ผู้มีสิทธิแต่งเครื่องแบบนี้ได้ตามความในมาตรา ๓ อนุมาตรา (๒) และ (๔) นั้น ถ้าผู้ใดถูกถอดยศบันดาศักดิ์ ฤถูกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นเกียรติให้ได้สิทธิแต่งเครื่องแบบนี้ไซ้ ผู้นั้นเป็นอันขาดจากสิทธิที่จะแต่งเครื่องแบบนี้ได้สืบไป

มาตรา ๗ ผู้ที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แต่งเครื่องแบบนี้ตามความในมาตรา ๔ นั้น ถ้าผู้ใดประพฤติตนไม่สมควรแก่ฐานะที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ ย่อมทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถอนสิทธิแต่งเครื่องแบบนี้เสียก็ได้

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๓ หน้า ๒๑๓

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยลักษณะ และประเภทเครื่องแบบ

มาตรา ๘ เครื่องแบบตามพระราชกำหนดนี้มีลักษณะและ
แต่งได้เป็น ๓ ประเภท ดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

ก. เครื่องปรกติ

(๑) หมวกกันแดดหุ้มผ้าขาว พันผ้าขาว มีตรา
พระครุฑพ่าห์ติดหน้าหมวกตามตัวอย่าง

(๒) เสื้อผ้าขาวแบบราชการ ที่คอและข้อมือเสื้อ
ติดแถบขาวขนาด ๒ เซนติเมตร มีลวดขาวขนานกับแถบ
ตามตัวอย่าง

(๓) कुมทองเกลี้ยง

(๔) ผ้ามวงสีน้ำเงิน ฤททังเกงขายาวแบบราชการ

(๕) ผู้ที่นุ่งผู้ เรวมรองเท้าหุ้มส้นขาวฤททัง ถ้าสวม
รองเท้าขาวใช้ ได้แต่ถูกรองเท้าขาวอย่างเดียว ผู้ที่สวมกางเกง
สวมรองเท้าบูตหนังดำ

ข. เครื่องครึ่งยศและเต็มยศขาว

(๑) หมวก เหมือนเครื่องปรกติแต่เพิ่มยอดทรงบัว
คุมกาไหล่ทอง

- (๒) เสื้อคุม เหมือนเครื่องปรกติ
- (๓) กางเกงสีกหลายด้ายยาวแบบราชการ มีแถบดำ
- (๔) รองเท้าบูตหนังดำ

ค. เครื่องเต็มยศ

- (๑) หมวก เหมือนเครื่องครึ่งยศ
- (๒) เสื้อขาวแบบราชการ ติดแผ่นทับคอและ
ข้อมือ พันกำมหยัดดำ มีแถบและลวดทองขนาดเดียวกับเครื่อง
ปรกติ

- (๓) คุม กางเกง รองเท้า เหมือนเครื่องครึ่งยศ

มาตรา ๕ เครื่องแต่งตัวตามพระราชกำหนดนี้ให้พเนก
ทเขียนกระทรวงวังจัดทำตัวอย่างขึ้นไว้เป็นแบบ เมื่อมีกรณี
สงสัย ให้ถือเอาตามตัวอย่างนั้นเป็นแบบอันถูกต้อง

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยหน้าที่รักษาพระราชกำหนด

มาตรา ๑๐ ให้เป็นหน้าที่เสนาบดีกระทรวงวังรักษาและ
ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชกำหนดนี้จึงทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ เป็น
ปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน